

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2025

YEARBOOK

2025

ГОДИНА 16
БРОЈ 25

VOLUME XVI
NO 25

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2025
YEARBOOK**

**ГОДИНА 16
Бр. 25**

**VOLUME XVI
No 25**

**GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY**

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска

Издавачки совет

проф. д-р Дејан Мираковски

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јаковска

доц. д-р Надица Негриевска

Редакциски одбор

проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта

проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција

проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција

проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија

проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција

проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција

проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД

проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција

проф. д-р Златко Крамарик – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска

проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска

проф. д-р Татјана Гуришиќ-Бекановиќ – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора

проф. д-р Рајка Глишица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора

доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина

доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина

проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија

м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург

проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка

доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

проф. д-р Светлана Јаковска, проф. д-р Луци Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, проф. д-р Махмут Челик, проф. д-р Јованка Денкова,
проф. д-р Даринка Маролова, проф. д-р Весна Коцева, доц. д-р Надица Негриевска,
доц. д-р Марија Крстева, доц. д-р Наталија Поп Зариева, проф. д-р Игор Станојоски,
проф. д-р Лидија Камчева Панова

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јаковска

Одговорен уредник

доц. д-р Надица Негриевска

Јазично уредување

м-р Лилјана Јовановска (македонски јазик)

доц. д-р Сашка Јовановска (англиски јазик)

доц. д-р Наталија Поп Зариева (англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“–Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип

Република Северна Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Editorial board

Prof. Dejan Mirakovski, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Ass. Prof. Nadica Negrievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD – University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD – University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD – University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD – University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD – University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD – University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD – University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD – Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD – University Josip Juraj Strossmayer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD – University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD – Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD – Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD – University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA – University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD – University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD – University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,
Prof. Darinka Marolova, PhD, Prof. Vesna Koceva, PhD, Prof. Nadica Negrievska, PhD,
Prof. Marija Krsteva, PhD, Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, Prof. Igor Stanojoski, PhD,
Prof. Lidija Kamceva Panova, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Ass. Prof. Nadica Negrievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska, MA (Macedonian language)

Prof. Saska Jovanovska, PhD, (English language)

Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, (English language)

Technical editor

Slave Dimitrov

Address of editorial office

Goce Delcev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Јазик

МАРИЈА СОКОЛОВА

ПАРОНИМИТЕ ВО СПОРЕДБА СО ДРУГИТЕ ЗБОРОВИ

Marija Sokolova

PARONYMS IN COMPARISON WITH OTHER WORDS 9

МАРИЈА СОКОЛОВА

ПАРОНИМИТЕ ВО МЕНТАЛНИОТ ЛЕКСИКОН

Marija Sokolova

PARONYMS IN THE MENTAL LEXICON 17

Brikena Xhaferri, Simona Serafimovska, Aleksandra Minkova,

Biljana Ivanovska

MODERN PERSPECTIVES IN THE STUDY OF INTERCULTURAL
PRAGMATICS AND THEIR APPLICATION IN THE EDUCATIONAL

PROCESS – FROM THEORY TO PRACTICE 23

Снежана Петрова, Надица Негриевска

ЛЕКСИЧКА АНАЛИЗА НА ИМЕНКИТЕ ОД ТЕМАТСКОТО
ПОДРАЧЈЕ *МОДА* ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ
ОД СПИСАНИЕТО „DONNA MODERNA“

Snezana Petrova, Nadica Negrievska

LEXICAL ANALYSIS OF FASHION-RELATED NOUNS IN THE
ITALIAN LANGUAGE BASED ON EXAMPLES FROM THE MAGAZINE

“DONNA MODERNA” 31

Книжевност

ВЕСНА КОЖИНКОВА

ВРАЌАЊЕ ПО ИЗГУБЕНИТЕ ТРАГИ:

ЕГЗОДУСОТ КАКО ИДЕНТИТЕТСКА ТОПОГРАФИЈА

Vesna Kozhinkova

RETURNING LOST TRACES:

THE EXODUS AS AN IDENTITY TOPOGRAPHY 47

МАРИЈА ЛЕОНТИЌ

ПРЕПЕВИТЕ НА ПОЕЗИЈАТА НА БУЛЕНТ ЕЏЕВИТ

НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Marija Leontic

TRANSLATIONS OF BÜLENT ECEVİT’S POETRY INTO MACEDONIAN 57

Методика

NEDA RADOSAVLEVIKJ, PhD

THE IMPACT OF POSITIVE PSYCHOLOGY ON BLENDED LEARNING 81

МАРИЈА СОКОЛОВА

ТЕШКОТИИ ПРИ УСВОЈУВАЊЕТО НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
ЗА НИВОТО А2 КАЈ ТУРСКИТЕ СТУДЕНТИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Marija Sokolova

DIFFICULTIES IN ACQUIRING THE MACEDONIAN LANGUAGE AT A2
LEVEL AMONG TURKISH STUDENTS AT UGD 91

Neda Radosavlevikj

THE TRANSFORMATIVE ROLE OF BLENDED LEARNING MODEL
IN HIGHER INSTITUTIONS 99

ПАРОНИМИТЕ ВО СПОРЕДБА СО ДРУГИТЕ ЗБОРОВИ**МАРИЈА СОКОЛОВА**Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, С. Македонија
marija.sokolova@ugd.edu.mk

Апстракт: Во современиот македонски јазик честопати се случувало да забележиме погрешна употреба на некој збор од страна на некој говорител, т. е. да се замени употребата на даден збор со друг несоодветен збор. Ова настанува како резултат на недоволното познавање на семантиката на одредени зборови во јазикот или невнимание при изговорот на даден вокабулар. Паронимите се едни од тие зборови во современиот македонски јазик каде најчесто настанува неправилна замена на еден збор со друг. Разликувањето на паронимите е важно за правилна комуникација и разбирање меѓу луѓето. За да се избегнат некои недоследности, потребно е внимателно читање и пишување, но пред сè добро познавање на значењето на зборовите. Преку овој труд ќе ја видиме врската на паронимите со другите видови зборови и тоа: синоними, хомоними, антоними и сл.

Клучни зборови: *пароними, синоними, антоними, хомоними, варијанти на зборови, семантика.*

PARONYMS IN COMPARISON WITH OTHER WORDS

Marija Sokolova

Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia
marija.sokolova@ugd.edu.mk

Abstract: In the modern Macedonian language, it is often observed that speakers incorrectly use words, replacing them with inappropriate alternatives. This is usually due to a lack of understanding of the semantics of certain words or carelessness when using vocabulary. Paronyms are a common source of confusion in the modern Macedonian language, where words are often mistakenly substituted for one another. Recognizing paronyms is crucial for effective communication and mutual understanding. To prevent misunderstandings, it is essential to read and write carefully and have a solid grasp of word meanings. This paper explores the relationship between paronyms and other word types such as synonyms, homonyms, and antonyms.

Keywords: *paronyms, synonyms, antonyms, homonyms, word variants, semantics.*

1. Вовед

Зборовите во говорот се поделени, не само граматички и според зборообразувањето, туку и според блискоста на звучењето. „Аудио сличноста“ на зборовите е еден од главните фактори кога се зборува за паронимите. Значењето е она по што се разликува еден збор од друг. Но, постојат случаи кога блискозвучните (што звучат слично) зборови со различни значења често се мешаат, не им се знаат вистинските значења, па може да се употребат во погрешна ситуација.

Блискозвучни зборови не се само истокоренските и разнокоренските, туку такви можат да бидат и следниве групи зборови:

1. Пароними (*Индиец* || *Индијанец*; *сѝлалаџмиѝ* || *сѝлалакѝиѝ*);
2. Разнокоренски зборови со заедничка поимно-логична врска (*кафен* || *кафеав*, *басма* || *басна*);
3. Блискозвучни зборови со различна комбинација на буквите, но разликата во пишувањето не го менува нивното општо значење (*наџоре* || *уџоре*, *ѝокачува* || *ѝоѝкачува*);
4. Истокоренски синоними (*лукавсѝво* || *лукавосѝ*, *неразделни* || *неразделени*);
5. Зборови со рима (*бело* || *село*; *носи* || *коси*; *лае* || *знае*; *слаб* || *даб*).

И покрај тоа што зборовите кои имаат иста рима се блиски по звучност (звучат слично), сепак истите не можеме да ги вброиме во пароними, бидејќи не го исполнуваат основниот услов: немаат ист корен.

Во македонскиот литературен јазик најбројни се разнокоренските блискозвучни зборови со поимно-логична (асоцијативна) поврзаност. Кај некои од овие зборови се јавуваат тешкотии во разграничувањата на значењето. Разнокоренски блискозвучни зборови се среќаваат и во народниот (дијалектниот) говор.

Кај паронимите со различно етимолошко потекло, звучната и структурната сличност се базира на случајна комбинација која произлегува од фонетските можности на јазикот. Такви се: *мрази* || *мрзи*, *ориз* || *ороз*, *симулира* || *сѝимулира*, *ѝаџан* || *ѝаџаѝ*.

2. Паронимите и синонимите

Во пароними и синоними влегуваат зборови од ист вид: именка со именка, придавка со придавка, глагол со глагол. И ова е причината што ги прави да бидат заменливи без разлика дали тоа ќе биде точно или не. Но, во синоними можат да се вбројат и предлози: *околу*, *ѝокрај*, *до*, *близу* итн.

Во синоними можат да влезат зборови не само од литературниот јазик, туку и од народниот говор (дијалекти), па и интернационализми. Понекогаш

синонимите можат да бидат апсолутни, па се нарекуваат и лексички дублети (што означуваат иста работа). На пример: *кола, авџомобил; шија, враџ* и сл.

Не сите синоними се апсолутни. Понекогаш значењата може да им се разликуваат. Најчесто таквите синоними се нарекуваат блискозначни синоними. На пример: *џолем, висок; џилоџ, авијаџичар; сџорџисџ, аџлеџичар*. Синонимите можат да прават една долга низа од зборови: *ученик, сџугениџ, диџломеџ, џосџдиџломеџ, докџоранџ, слушаџел...*

За разлика од паронимите, синонимите настанале како резултат на развојот на лексичкиот систем кој има потреба од измени и дополнување за подобро и поточно опишување на предметите и појавите. Синонимите можат да бидат разнокоренски и истокоренски зборови, за разлика од паронимите кои секогаш се истокоренски.

Паронимите се незаменливи во ист контекст, додека синонимите се заменливи. Синонимите се користат за дополнително да се објасни и конкретизира нешто. На пример: Неговиот говор беше *јасен, џреџизен, конкреџен*.

Паронимските гнезда се истокоренски зборови со два различни семантички центри, а разнокоренските зборови во синонимските гнезда се со еден семантички центар. Синоним на едниот член од паронимскиот пар не е синоним на другиот член од паронимскиот пар.

3. Паронимите и антонимите

Антонимите имаат спротивно значење за разлика од паронимите кои имаат различно значење. Истото не може да се степенува, но различното може, па имаме помалку или повеќе различно, повеќе слично, спротивно итн. Бидејќи различното понекогаш е спротивно, тешко би можеле да ги разграничиме паронимите од антонимите. Не постои разлика помеѓу префиксалните пароними и истокоренските антоними. На пример: *аеробен* || *анаеробен*; *елекџричен* || *диелекџричен*, *каџјон* || *анџон*.

Антонимите можат да се спојат со еден ист збор. На пример: *џлуџав свет, џамеџен свет, млад човек, сџар човек* итн. Паронимите, бидејќи имаат различно значење, најчесто се спојуваат со различни зборови: *кафена* лажичка, *кафеава* блуза; *жилав* конец, *жилесџ* кабел.

Видовме дека паронимски парови можат да се образуваат и од антоними (зборови со спротивно значење). На пример: *сџалаџмиџ* || *сџалакџиџиџ*, *каџјон* || *анџон*, *адресаниџ* || *адресаџиџ*, *клик* || *оџклик*, *џроџон* || *елекџрон*.

Во такви случаи кога растојанието помеѓу паралелните пароними е многу големо, слободно можеме да ги наречеме контра (спротивни) пароними.

4. Паронимите и хомонимите

Паронимите како и хомонимите претставуваат зборови со парадигматски односи. За разлика од паронимите, хомонимите се зборови со иста звучност (кои исто се пишуваат), но со различни значења. На пример: *коса* (орудие за работа), *коса* (на глава). Во хомоними можат да влезат и зборови од различни јазици. На пример: *ѿозор* рус. (срамота), *pozor* пол. (изглед), *pozor* хрв. (внимание). Во паронимите не можат да влезат зборови чиито корени се од различни јазици. На пример: *ѿушка* рус. (топ), *puszka* пол. (лименка), *ѿушка* мак. (рачно огнено оружје). Таквите пароними се наречени „лажни пријатели“.

Заедничко за хомонимите и паронимите е тоа што им се совпаѓаат: формата, родот, видот и количината. Разликата, главно, се согледува во морфолошката и семантичката страна.

При изведуваче нови зборови од паронимите, тие повторно се пароними. Така се формира паронимско гнездо. На пример: *диѿломатѿ* || *диѿломанѿ*, *диѿломатѿски* || *диѿломанѿски*. Новите зборови кои произлегуваат од хомонимите не се секогаш хомоними. И тие не образуваат хомонимни гнезда или само од едниот хомоним може да се формира гнездо, како на пример: *блок* || *блокада* || *блокира*, за разлика од другиот, *блок* (хартија за скицирање) кој не формира гнездо.

Друга разлика меѓу хомонимите и паронимите е тоа што точното значење на хомонимите се согледува дури од контекстот на реченицата, додека значењето на паронимите не зависи само од контекстот, туку за правилна употреба на паронимите мора да се знае нивното точно значење.

5. Паронимите и асоцијативите

Зборовите со силна асоцијативна врска најчесто не звучат слично, иако може да упатуваат на иста или слична работа. На пример: *ѿолѿа*, *маса*; *овчо*, *сирење*. Погрешно е овие зборови да се сметаат за пароними. Паронимите се истокоренски зборови. Кај асоцијативите најбројни се разнокоренските зборови, а истокоренските зборови се многу малку застапени. Такви се: *вода* – *воденица*, *вера* – *верник*, *бес* – *бесен*, *ѿоворење* – *ѿовор*¹. Дека меѓу асоцијативите можат да се сретнат и пароними, покажуваат следниве примери: *борач* || *борец*, *конѿракѿ* || *конѿакѿ*, *виола* || *виолина*.²

Пример за пароними (зборови со ист корен) и асоцијативно поврзани се: *кауза* || *каузатѿив*, *хлор* || *хлорид*, *ѿросѿорен* || *ѿросѿран*, *чудни* || *чудесни*, *зулумѿија* || *зулумкар*...

¹ Примерите се земени од: Соколова, М. *Асоцијативен речник на македонскиот јазик*. Кочани, 2019.

² Примериве се добиени при вербално испитување на средношколци од СОУ „Гошо Викентиев“ – Кочани. Се бараше да дадат асоцијации на неколку зборови, меѓу кои: *борач*, *конѿракѿ* и *виола*.

Асоцијативите се зборови кои асоцираат (се во некаква врска), но не мора да се созвучни со дадениот збор. На пример: *бело* – *знаме*; *река* – *вода*; *црвен* – *цвети*; Асоцијативите обично се зборови од литературниот јазик и многу ретко може да бидат и пароними. Причината за тоа е што паронимите мора да се истокоренски зборови, а асоцијативите може да бидат и истокоренски и разнокоренски. Најзастапени се разнокоренските асоцијативи: *врѝи* – *сучи*; *болни* – *џриѝ*; *одвод* – *шахѝа*;

Асоцијативите понекогаш можат да претставуваат и синоними, на пример, кога се користат како епитети на зборовите: Тој зеде *ѝенок*, *исѝенчен* стап.

Некои од асоцијативите можат да бидат заменливи во ист контекст, но за паронимите важи старото правило дека истите се незаменливи во ист контекст.

6. Паронимите и зборовите со заедничка поимно-логична врска

Некои од зборовите со заедничка поимно-логична врска делумно поседуваат карактеристики на синоними. На пример, *носач* || *носиѝел*, *исѝолнувач* || *исѝолниѝел*, *сѝасувач* || *сѝасиѝел*. Тешко може да се разграничи во кој контекст се користи едниот, а во кој другиот збор. Тие при употреба најчесто се мешаат. Па, така, можеме да кажеме: Тој е *исѝолнувач* на нашите желби. Но, можеме да кажеме и: Тој е *исѝолниѝел* на вашите барања. Нивното значење би се разграничило кога би рекле: *Исѝолниѝелотѝ* на вашите барања е најдобриот *исѝолнувач* на работните задачи во компанијата.

Како би било правилно да се употреби?

- *Одбраниѝе* играчи на теренот не беа на висина на задачата и беа примени толку голови.
- *Одбранбениѝе* играчи на теренот не беа на висина на задачата и беа примени толку голови.

Можна ли е заменливост на зборовите во едниот и во другиот случај? За да одговориме на ова прашање, мора да имаме предвид дали сите играчи биле виновни за поразот или тоа се само оние играчи кои играле во одбрана.

Анализирајќи ги паронимите, може да се види дека огромна група именки изведени од глаголи со наставката *-еѝ*, стануваат пароними на одредени именки.

На пример: *борец* || *борач*, *сѝрелеѝ* || *сѝрелач*, *џаѝалеѝ* || *џаѝач*...

Зборовите со заедничка поимно-логична врска најчесто се истокоренски зборови. На пример: *ѝросѝорен* || *ѝросѝран*, *чудни* || *чудесни*...

Значењата на овие зборови се испреплетуваат и тоа ги прави тешко разбирливи во говорот. Додавањето на одредени суфикси или одредени букви на крај или во средината на даден збор прави исто така пароним кој сега добива ново, малку поинакво значење. На пример: *оѝисни* || *оѝисливи*, *ѝечайѝни* || *ѝечайѝени*...

Можеме слободно да кажеме дека зборовите со заедничка поимно-логична поврзаност се делумни пароними. Тие имаат заеднички семантички

фактор (*разнолики* || *разнолични*, *лоџични* || *лоџички*...) и многу се слични со истокоренските синоними, па затоа и се мешаат. На пример:

Во продавницата има голем избор на (*разнолики* || *разнолични*) лампиони по евтини цени.

Постојат такви истокоренски зборови со заедничка поимно-логична врска, каде едниот збор се разликува од другиот по застапеноста (*свилен* || *свилесѝ*, *злаѝен* || *злаѝесѝ*...). Првите зборови *свилен* и *злаѝен* количински се поголеми од нивните парови *свилесѝ* и *злаѝесѝ*, кои објаснуваат делумна застапеност. Можеме да кажеме дека оваа група зборови не припаѓа во *ајсолуѝни* *ѝароними*, бидејќи имаат мали, но суштински разлики во лексичкото значење.

Замената на зборовите со заедничка поимно-логична врска е можна, и често присутна во говорот, додека замената на паронимите не е дозволена.

7. Паронимите и зборовите од народната етимологија

Народната, нелитературна етимологија (дијалектите) е лексичка појава. Во народната етимологија за да го објаснат непознатиот збор, говорителите прибегнуваат кон ненаучно, нелитературно објаснување на значењето, што според нив би било логично и соодветно.

Тоа ја отсликува човековата потреба да ги објаснува непознатите зборови со зборови кои слично звучат или асоцираат на нешто. Поради недостаток на познавање на јазикот и граматичките правила, настанува процес на формирање нови зборови. Колку е пониска јазичната култура, толку е позастапено мешањето на паронимите и тоа најчесто со зборови од народниот говор.

Во народната етимологија, новоформираните зборови потсетуваат или асоцираат на основните.

Преку народната етимологија доаѓа до мешање на новоформираните зборови со зборови кои случајно се совпаѓаат по звучност. Таа опфаќа зборови од литературата и зборови од специјалната лексика кои меѓу себе се слични, но различни по значење. Зборовите од народната етимологија имаат причинска појава. Тие влегуваат во народниот јазик, додека паронимите влегуваат и во литературниот јазик и во специјалната лексика.

Употребата на зборови од народната етимологија води кон попрецизно нијансирање на поимите. За разлика од нив, паронимите не можат да се заменат во ист контекст. При образување на паронимите се употребува граматичка аналогичност, а при формирање зборови од народната етимологија се користи јазична контаминација.

Така, кога не се знае значењето на некој збор, говорителите често го заменуваат со нов збор кој слично звучи, иако го нема во литературниот јазик.

Такви се зборовите: *џувернаниџка* – *џувернанка*, *еџекуѝор* – *еџекѝор*.

Бидејќи ги опфаќаат истокоренските созвучни зборови, паронимите се доближуваат до зборовите од народната етимологија од типот *економија* – *икономија*. Паронимите и зборовите од народната етимологија настануваат како резултат на недоволно развиената јазична култура кај луѓето.

Хокус-џокус, *чирибу-чириба*, *абрака-дабра* се примери на зборови кои се користат во народниот говор, што немаат некое конкретно значење, туку се користат како магични зборови кога се сака да се долови амбиент на изведба на некој вешт магионичарски трик.

Во зборови од народната етимологија можат да се вбројат и странски зборови кои се блиски со домашните зборови, како на пример: *брич* (игра со карти), *брич* (анг. мост).

8. Паронимите и варијантите на зборови

Постојат истокоренски зборови, со исто значење, но со различна форма, кои настанале како резултат на комбинација на некои букви од зборот. Такви се: *џолейџа* || *џрелеџа*, *џроџледа* || *џреџледа*, *џринесе* || *џроизнесе*. Употребата на паронимите, па и на варијантите на зборови е фигуративна. Има за цел да ги конкретизира, појасни и прецизира работите.

Во македонскиот јазик паронимите и варијантите на зборови најчесто се истокоренски зборови: *реален* || *реалистичен*, *чуден* || *чудесен*, *риџмички* || *риџмични*.

Паронимите не можат да бидат заменливи и нивната замена ја менува смислата на реченицата. Варијантите на зборови сосема слободно можат да се заменат и при тоа да не се влијае на смислата на реченицата. Варијантите на зборови можат да се користат по избор, бидејќи тие немаат нијанси во значењето.

При споредувањето на паронимите со варијантите на зборовите, потребно е да се има предвид морфологијата. Ако значењата им се исти, тогаш станува збор за варијанти на зборови, но ако не им се исти, тогаш тоа се пароними.

Ако на некои именки од машки род им се додаде наставката *-ец*, се добива варијанта на зборот чиешто значење не се менува. На пример: *родољуб*, *родољубец*; *заб*, *забец*; *џруџ*, *џруџец*.

Фонетски и морфолошки, варијантите на зборовите се разликуваат од паронимите само поради тоа што значењата им се идентични.

Кај одредени придавки со додавање на некои суфикси се добиваат нови лексичко-семантички единици: *бојни* || *боеви*.

Приказ на врската на паронимите со останатите лексеми е дадена на слика 1.

Слика 1: Приказ на врската на паронимите со останатите лексеми

Figure 1: Representation of the connection between the paronyms with other lexemes

Извор: Вишнякова, О. В. (1984: 50). *Паронимия в русском языке*. Москва: Высшая школа.

9. Заклучок

Како и кај другите видови зборови, така и кај паронимите говорителите на еден јазик треба да го знаат нивното значење и да умеат правилно да ги употребуваат како при нивниот изговор, така и при нивната писмена употреба. Но секако е неопходно исчитување литература од областа на јазикот и користење на толковни речници кои би помогнале на секој поединец да се надградува во своето знаење, а освен тоа и да умее правилно да го употребува својот мајчин јазик.

Користена литература

1. Вишнякова, О. В. (1990). *Русский язык – Практикум по паронимии*. Москва: Высшая школа.
2. Груевска-Маџоска, С. (2009). *Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик*. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“.
3. Драгићевић, Р. (1996). *О правим именичким и придевским антонимима*. Јужнословенски филолог LII, 25–39.
4. Драгићевић, Р. (2008). „Лексичка семантика“. Во: *Лингвистика Милке Ивић*, ур. Предраг Пипер и Милорад Радовановић. Београд: XX век, 233–255.
5. Соколова, М. (2019). *Асоцијативен речник на македонскиот јазик*. Кочани.
6. Шипка, Д. (1998). *Основи лексикологије и сродних дисциплина*. Нови Сад: Матица Српска.

